

Öğr. Gör. Dr. Elif ALTUN

İŞLETMELERDE KAZANÇ YÖNETİMİ: ÖLÇÜM VE TESPİT MODELLERİ

FİLİZ KİTABEVİ

İSTANBUL

2026

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1306
Sertifika no | Certificate Number: 77398

Filiz Kitabevi
Yayın No | Publication Number: 1306/56

Kitap Adı: İşletmelerde Kazanç Yönetimi: Ölçüm ve Tespit Modelleri
Book Title: Earnings Management in Businesses: Measurement and Detection Models
ISBN: 978-625-8585-53-7
DOI: doi.org/10.64161/filiz.9786258585537
Yazar(lar) | Author(s): Öğr.Gör.Dr. Elif Altun | orcid.org/0000-0001-9794-6019
Kurum | Institution: Kırıkkale Üniversitesi

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book - Monograph
Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish
Ebat | Dimensions: 16,5 x 23,5 cm
Baskı Sayısı | Edition: 1
Sayfa Sayısı | Pages: 102 pages

Yayın Tarihi | Publication Date: Mart 2026 | March 2026
Yayın Yeri | Place of Publication: İstanbul, Türkiye
Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: Vildan YAVUZ / Filiz Kitabevi
Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika no: 77398)

Konu Kategorisi | Subject Categories: Finans, Muhasebe

© All rights reserved | Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri
San. ve Tic. Ltd. Şti.

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mollahüsrev Mah. Cemalyener Tosyalı Cad. No: 57A
Vefa-Fatih / İstanbul • Tel: +90 (212) 527 07 18
www.filizkitabevi.com • bilgi@filizkitabevi.com

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, işletmelerde kazanç yönetiminin tespitinde kullanılan ölçüm yaklaşımları ele alınmıştır. Günümüzde finansal raporlamanın güvenilirliği açısından büyük önem taşıyan kazanç yönetimi uygulamalarının anlaşılması, hem akademik literatür hem de uygulayıcılar açısından kritik bir konudur.

Çalışma kapsamında, kazanç yönetiminin teorik temelleri incelenmiş, tahakkuk esaslı ve gerçek faaliyet esaslı kazanç yönetimi yöntemleri detaylı şekilde ele alınmıştır. Ayrıca bu yöntemlerin ölçümünde kullanılan modeller karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu çalışmanın hazırlanması sürecinde her zaman destek olan aileme şükranlarımı ifade ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
ÖZET.....	VIII
ABSTRACT.....	IX

BİRİNCİ BÖLÜM

1.İŞLETMELERDE KAZANÇ YÖNETİMİ.....	10
1.1. Kazanç Yönetimi Kavramı.....	11
1.2. Tahakkuk Esaslı Kazanç Yönetimi ve Gerçek Faaliyet Esaslı Kazanç Yönetimi	12
1.2. Kazanç Yönetiminin Altında Yatan Olası Sebepler.....	14

İKİNCİ BÖLÜM

2.KAZANÇ YÖNETİMİ TESPİT MODELLERİ.....	19
2.1. Ronen ve Sadan Modeli.....	24
2.2. Healy Modeli.....	26
2.3. DeAngelo Modeli.....	29
2.4. Jones Modeli.....	30
2.5. Kesitsel Jones Modeli.....	32
2.6. Modifiye edilmiş Jones Modeli.....	33
2.7. Rakip Bileşen Modeli.....	35
2.8. Nakit Akış Modeli.....	37
2.9. Jeter ve Shivakumar Modeli.....	38

2.10. Kasznik Modeli.....	39
2.11. McNichols Modeli.....	41
2.12. Key Modeli.....	44
2.13. Teoh, Welch ve Wong Modeli.....	45
2.14. Yoon ve Miller Modeli.....	48
2.15. İleriye Bakış Modeli.....	50
2.16. Performans Eşleştirmeli Jones Modeli.....	53
2.17. İş Modeli.....	55
2.18. Endüstri Modeli.....	57
2.19. Beneish Modeli.....	59
2.20. Marj Modeli.....	64
2.21. Spathis Modeli.....	67
2.22. Hribar ve Collins Modeli.....	69
2.23. Barton ve Simko Modeli.....	72
2.24. Imhoff ve Eckel Modeli.....	74
2.25. Dechow ve Dichev Modeli.....	75
2.26. Larcker ve Richardson Modeli.....	77
2.27. Stubben Modeli.....	79
2.28. Roychowdhury Modeli.....	82
2.29. Gunny Model.....	85
2.30. Cohen ve Zarowin Modeli.....	90
SONUÇ.....	94
KAYNAKLAR.....	98

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Trend Gelir Etrafında Yumuşatma.....	25
Grafik 2: Yöneticinin Prim Paketi.....	27

KISALTMALAR LİSTESİ

MDV = Maddi Duran Varlıklar

GFEKY = Gerçek Faaliyet Esaslı Kazanç Yönetimi

SOX = Sarbanes–Oxley Yasası

Earnings Management in Businesses: Measurement and Detection Models

ÖZET

Bu çalışma, kazanç yönetimi literatürünü kapsamlı bir şekilde inceleyerek tahakkuk esaslı kazanç yönetimi ve gerçek faaliyet esaslı kazanç yönetimi olmak üzere iki temel yaklaşım çerçevesinde değerlendirmektedir. Tahakkuk esaslı kazanç yönetimi, muhasebe politikaları ve finansal raporlama tercihleri aracılığıyla kazançların manipüle edilmesini ifade ederken; gerçek faaliyet esaslı kazanç yönetimi, işletmelerin operasyonel kararları üzerinden finansal sonuçları etkilemesini kapsamaktadır. Çalışmada, literatürde yaygın olarak kullanılan tahakkuk esaslı kazanç yönetimi modelleri (Healy, DeAngelo, Jones, modifiye edilmiş Jones, Dechow ve Dichev, McNichols) ile finansal oranlara dayalı alternatif modeller (Beneish, Spathis, Stubben) anlatılmıştır. Ayrıca gerçek faaliyet esaslı kazanç yönetimi kapsamında Roychowdhury, Gunny ile Cohen ve Zarowin tarafından geliştirilen modeller incelenmiş; bu modellerin anormal nakit akışları, üretim maliyetleri ve ihtiyari harcamalar üzerinden kazanç yönetimini dolaylı olarak ölçtüğü ortaya konulmuştur. Gerçek faaliyet esaslı kazanç yönetiminin kısa vadede finansal performansı iyileştirebildiği, ancak uzun vadede işletmenin nakit akışlarını ve firma değerini olumsuz etkileyebileceği vurgulanmıştır.

ABSTRACT

This study comprehensively reviews the earnings management literature by evaluating it within the framework of two main approaches: accrual-based earnings management and real activities-based earnings management. While accrual-based earnings management refers to the manipulation of earnings through accounting policies and financial reporting choices, real activities-based earnings management involves influencing financial outcomes through firms' operational decisions. In this study, widely used accrual-based earnings management models in the literature (Healy, DeAngelo, Jones, Modified Jones, Dechow and Dichev, and McNichols) as well as alternative models based on financial ratios (Beneish, Spathis, and Stubben) are discussed. Additionally, within the scope of real activities-based earnings management, the models developed by Roychowdhury, Gunny, and Cohen and Zarowin are examined. It is demonstrated that these models measure earnings management indirectly through abnormal cash flows, production costs, and discretionary expenses. It is emphasized that real activities-based earnings management may improve financial performance in the short term; however, it can negatively affect firms' cash flows and firm value in the long run.